Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Päiväys
Datum

27.9.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite
Hänvisning HE 127/2018 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huoneistotietojärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia
Ärende Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt ympäristöministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien otsikossa mainittua hallituksen esitystä. Ympäristöministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ympäristöministeriö on ollut mukana hallituksen esitystä valmistelleessa ASREK-lainsäädäntötyöryhmän työskentelyssä eikä ympäristöministeriöllä ole huomauttamista hallituksen esityksen sisältöön. Ympäristöministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta hallituksen esityksessä ovat mukana valtion tukemia asuntoja koskevat keskeiset tukilait, joihin tehdään tekniset muutokset osakekirjoihin ja asunto-osakeyhtiön pitämään osakeluetteloon tehtävien rajoitusmerkintöjen muuttamiseksi huoneistotietojärjestelmän merkinnöiksi.

ASREKin toinen vaihe merkittävä hyötyjen kannalta

Lainvalmistelutyössä on päädytty ratkaisuun, jossa ensi vaiheessa toteutetaan omistuksen ja panttauksen kirjausta varten asunto-osakerekisteri sekä hallintakohderekisteri viranomaisten tiettyjen, asunto-osakeyhtiöitä ja hallintakohteita koskevien tietojen yhdistämiseksi. Muutokset, jotka mahdollistaisivat huoneistotietojärjestelmän käyttöalan laajentamisen muissa hallintamuodoissa hallittuihin asuinrakennuksiin ja tietojärjestelmään kerättävän tiedon laajentamisen vaihdannan ja panttauksen lisäksi myös muuhun rakennusten ydintietoihin, siirrettiin lainsäädäntöhankkeen toiseen vaiheeseen, jonka on tarkoitus käynnistyä heti ensimmäisen vaiheen jälkeen.

Ympäristöministeriö korostaa järjestelmän käyttöalaa laajentavan jatkovalmistelun merkittävyyttä rekisterin tuottavuushyötyjen realisoimiseksi. Huoneistotietojärjestelmän tuottamat hyödyt ovat vahvasti sidoksissa siihen, että ASREK toteutetaan yleistettävillä ja yhteentoimivilla rakenteilla osana rakennetun ympäristön tiedonhallintaa. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan merkittävä osa hyödyistä voi jäädä toteutumatta ilman tätä yhteentoimivuutta.

Ympäristöministeriön näkökulmasta pysyviä ja keskeisiä linjauksia ASREK-hankkeelle on se, että ASREKissa käsitellään kaikkia asumisen hallintamuotoja, asunto-osakeyhtiöt ensivaiheessa. Myös muiden hallintamuotojen kuin osakeomistukseen perustuvien asunto-osakeyhtiöiden ottaminen osaksi huoneistotietojärjestelmää tulee selvittää seuraavassa vaiheessa. Asuinhuoneistojen lisäksi myös muita tiloja voi olla perusteltua käsitellä ASREK-

kokonaisuudessa, kuten asunto-osakeyhtiöön kuuluvat osakkeilla hallittavat liikehuoneistot ja autopaikat.

ASREKissa tehtävät asuinrakennuksia koskevat tietorakenteet toteutetaan niin, että ne ovat relevanteilta osin yhteentoimivia muuta rakennuskantaa koskevien tietorakenteiden kanssa. Huoneistotietojärjestelmässä oleviin osakehallinnan tietoihin tulisi seuraavassa vaiheessa voida liittää hallinnan kohteena olevan rakennuksen tietoja, kuten rakennuksen sijaintia sekä teknisiä ja muita rakennukseen arvoon merkittävästi vaikuttavia tekijöitä ASREKin kannalta tarpeellisessa määrin. Sijainnin lisäksi rakennuksen tekniset ominaisuudet, korjaushistoria ja muun muassa kulttuurihistorialliset ominaispiirteet vaikuttavat ratkaisevasti kohteen taloudelliseen arvoon. Tietoja tarvitaan muun muassa pankkien vakuusmäärittelyjen pohjaksi. Minimisisältönä voidaan pitää isännöitsijätodistuksen tietoja.

ASREK osana rakennetun ympäristön tiedonhallintaa

ASREK on yksi viidestä digikärkihankkeesta, joissa tuotetaan osia rakennetun ympäristön tiedonhallinnan kokonaisuuteen. ASREK koskee asumiseen liittyviä rakennuksia, ja sen ratkaisut ovat monissa kohdin sidoksissa muiden kehittämishankkeiden ratkaisuihin. ASREKin lisäksi kärkihankkeita ovat kiinteistö- ja rakentamisalan digitalisaatio KIRA-digi, yhteisen tiedon hallinta YTI, luvat ja valvonta sekä paikkatietoalusta osahankkeineen. Lisäksi kokonaisuuteen liittyy digikärkihankkeiden ulkopuolelta taloushallinnon sähköistämisen TALTIO-hanke.

ASREKin ratkaisut liittyvät saumattomasti rakennuksen ydintietosisällön määrittelyyn, itse ydintietosisältö on riippumaton rakennuksen hallintamuodosta. KIRA-digissä on valmisteltu ydintietosisällön määritystä yhteistyössä nykyisiä rekisteritietojen ylläpitotahoja tulosohjaavien VM:n ja MMM:n kanssa. Tavoitteena on käydä läpi julkisen sektorin roolitus rakennustiedon ylläpidossa.

Rakennetun ympäristön tiedonhallinnan kannalta on keskeistä, että rakennuksen tietoja ei ASREKissa tuoteta päällekkäisenä työnä tai erityisiä tiedonsiirtoja edellyttäen, vaan järjestelmä rakennetaan lukemaan rakennuksen tiedot niistä vastaavilta tahoilta julkisen hallinnon digiperiaatteiden mukaisesti. YM:llä on tietohallintolain mukainen toimialan yhteentoimivuuden ohjausvastuu, siten YM:n rooli määritystyössä on tärkeä.

Lainsäädäntöneuvos Anu Karjalainen